

Tarjoajan oikeusturva hankinta-asioissa

Muutoksenhakijat ja muutoksenhaun kohde

Hankintapäätökseen tai hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voivat hakea oikaisua tai muutosta asianosaisasemassa olevat tarjoajat, työ- ja elinkeinoministeriö ja valtionapua saaneissa rakennusurakoissa tuen myöntäjä.

Pienhankinnoissa eli kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa muutosta voivat hakea kunnallisella oikaisuvaatimuksella asianosaisasemassa olevien tarjoajien lisäksi kunnan jäsenet.

Ensivaiheen oikeussuojatiet

Kansalliset kynnysarvot ja EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa tarjoajat voivat vaatia hankintapäätöksen oikaisua hankintayksikölle tehtävällä hankinto-oikaisulla ja/tai hakea päätökseen muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Kynnysarvot alittavissa ns. pienhankinnoissa on käytettävissä hankinto-oikaisun lisäksi kunnallinen oikaisuvaatimus. Pienhankinnoista ei voi tehdä valitusta markkinaoikeudelle.

Hankinto-oikaisu ja kunnallinen oikaisuvaatimus osoitetaan Mänttä-Vilppulan kaupungille. Hankinta-asiaa koskeva valitus tehdään markkinaoikeuteen. Puitejärjestelyn sisällä tehdystä kynnysarvot ylittävää hankintaa koskevasta hankintapäätöksestä tulee pyytää valituksen yhteydessä markkinaoikeudelta käsittelylupaa. Markkinaoikeus harkitsee pyynnön pohjalta, ottaako se valituksen käsittelyynsä. Hankintapäätösten liitteenä olevat muutoksenhakuohjeet ohjeistavat tarjoajia hakemaan muutosta oikeista toimielimistä.

Muutoksenhakuajat

Kaikkien oikeussuojakeinojen valitusaika on lähtökohtaisesti 14 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Näin ollen muutoksenhakuajat ovat päällekkäiset toistensa kanssa, eikä hankinto-oikaisu ole markkinaoikeusvalitusta edeltävä vaihe. Pidemmistä poikkeustapauksissa sovellettavista muutoksenhakuajoista voi lukea lisää hankintalain 87 §:stä.

Pienhankintojen osalta hankinto-oikaisun ja kunnallisen oikaisuvaatimuksen tekemiseen varattu aika ovat päällekkäisiä toistensa kanssa. Kunnan jäsenten osalta muutoksenhakuajan laskeminen tosin aloitetaan vasta siitä lähtien, kun päätös on ollut yleisesti nähtävillä.

Jatkomuutoksenhaku aika alueelliseen hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Jatkomuutoksenhaku

Kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankinto-oikaisuun annetusta päätöksestä voidaan valittaa edelleen markkinaoikeuteen, mikäli aiempaa hankintapäätöstä on muutettu hankinto-oikaisuna. Muussa tapauksessa valitusaika markkinaoikeuteen lasketaan alkuperäisestä hankintapäätöksestä lähtien. Markkinaoikeuden antamasta ratkaisusta voidaan valittaa ylimpänä muutoksenhakuasteena korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Pienhankintojen osalta hankinto-oikaisusta ei voida valittaa eteenpäin markkinaoikeuteen. Kunnalliseen oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä voidaan tehdä kunnallisvalitus alueelliseen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus voi käsitellä markkinaoikeuden toimivallan ulkopuolelle jääviä hankintoja koskevat kunnallisvalitukset.

Hallinto-oikeuden antamasta päätöksestä voidaan valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Puitejärjestelyyn perustuvista hankinnoista tulee hakea valituksen yhteydessä valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Markkinaoikeuden tekemistä väliaikaisista päätöksistä ei saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Markkinaoikeusvalituksesta ja hankintaoikaisusta ilmoittaminen

Tarjoajan on ilmoitettava hankintayksikölle kirjallisesti valituksen tekemisestä markkinaoikeudelle. Ilmoitus hankintayksikölle on tehtävä viimeistään siinä vaiheessa, kun valitus toimitetaan markkinaoikeudelle. Hankintaoikaisuasioissa hankintayksikkö ilmoittaa kaikille asianosaisille – ja tarvittaessa markkinaoikeudelle – hankintaoikaisun vireilletulosta.

Seuraamukset

Hankintaoikaisun ja kunnallisen oikaisuvaatimuksen perusteella hankintayksikkö voi poistaa aiemman päätöksensä ja korjata virheellisyydet uudella päätöksellä. Markkinaoikeus voi ensisijaisesti kumota hankintapäätöksen osaksi tai kokonaan, kieltää hankintayksikköä soveltamasta virheellistä menettelyä tai päätöksen kohtaa ja/tai velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä.

Jos edellä mainitut oikeussuojakeinot eivät ole enää käytettävissä, markkinaoikeus voi määrätä hankintayksikön maksamaan tarjoajalle hyvitysmaksun, todeta sopimuksen tehottomaksi, määrätä hankintayksikön maksamaan valtiolle seuraamusmaksun ja/tai lyhentää sopimuskautta.